

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

21 novembre 2023

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'ancien Code civil
en vue d'assouplir
la procédure de changement de nom**

Amendements

Voir:

Doc 55 **3201/ (2022/2023)**:
001: Proposition de loi de Mme Hugon et M. Van Hecke.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

21 november 2023

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het oud Burgerlijk Wetboek
teneinde de procedure
voor naamsverandering te versoepelen**

Amendementen

Zie:

Doc 55 **3201/ (2022/2023)**:
001: Wetsvoorstel van mevrouw Hugon en de heer Van Hecke.

N° 1 de Mme **Hugon** et M. **Van Hecke**

Art. 2

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 2. L'article 63 de l'ancien Code civil est complété par un 5° rédigé comme suit:

“5° en cas d'application de l'article 370/8/1, la base légale sur laquelle le changement de nom est autorisé.””

JUSTIFICATION

Il est nécessaire d'ajouter la base légale sur laquelle le changement de nom est autorisé parmi les mentions reprises dans l'acte de changement de nom. Cet ajout permet de distinguer selon quelle procédure la personne a changé de nom. Il peut ainsi s'agir d'une procédure par arrêté royal ou de l'application du mécanisme prévu à l'article 370/8/1 de l'ancien Code civil (cf. amendement n° 6). En effet, le changement n'est possible qu'une seule fois sur la base de cette disposition. L'officier de l'état civil doit donc pouvoir vérifier que la personne concernée n'a pas déjà effectué ce changement de nom sur cette base antérieurement.

Claire Hugon (Ecolo-Groen)
 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)
 Khalil Aouasti (PS)
 Koen Geens (cd&v)
 Katja Gabriëls (Open Vld)
 Ben Segers (Vooruit)

Nr. 1 van mevrouw **Hugon** en de heer **Van Hecke**

Art. 2

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 2. Artikel 63 van het oud Burgerlijk Wetboek wordt aangevuld met een bepaling onder 5°, luidende:

“5° wanneer artikel 370/8/1 van toepassing is, de wettelijke grondslag op basis waarvan de naamsverandering wordt toegestaan.””

VERANTWOORDING

Beoogd wordt dat de akte van naamsverandering ook de wettelijke grondslag vermeldt op basis waarvan de naamsverandering wordt toegestaan. Dankzij die toevoeging kan worden bepaald welke procedure tot naamsverandering werd doorlopen. Het kan bijvoorbeeld gaan om een procedure bij koninklijk besluit dan wel om de toepassing van het mechanisme waarin artikel 370/8/1 van het oud Burgerlijk Wetboek voorziet (cf. amendement nr. 6). Op grond van die bepaling is immers slechts eenmaal een naamsverandering mogelijk. De ambtenaar van de burgerlijke stand moet dus kunnen nagaan of de betrokkene niet al eerder op basis daarvan van naam is veranderd.

N° 2 de Mme **Hugon** et M. **Van Hecke**

Art. 3

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 3. L'article 370/3, § 2, alinéa 1er, du même Code, inséré par la loi du 18 juin 2018, est remplacé par ce qui suit:

“À l'exception des demandes fondées sur l'article 370/8/1, la demande de changement de nom est adressée au ministre de la Justice conformément à l'article 370/4, § 1er.””

JUSTIFICATION

L'article 370/3, § 2, est adapté à la suite de l'introduction de la possibilité de changer de nom une fois et sans condition pour les majeurs qui souhaitent porter le nom de leurs parents, de leur coparente ou de leurs adoptants, par déclaration devant l'officier de l'état civil. Une distinction est ainsi créée entre la procédure de droit commun et la procédure dérogatoire et facilitée qui est réglée ensuite.

Claire Hugon (Ecolo-Groen)
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)
Khalil Aouasti (PS)
Koen Geens (cd&v)
Katja Gabriëls (Open Vld)
Ben Segers (Vooruit)

Nr. 2 van mevrouw **Hugon** en de heer **Van Hecke**

Art. 3

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 3. Artikel 370/3, § 2, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 18 juni 2018, wordt vervangen door:

“Met uitzondering van de verzoeken op grond van artikel 370/8/1 wordt het verzoek tot naamsverandering gericht aan de minister van Justitie, overeenkomstig artikel 370/4, § 1.””

VERANTWOORDING

Beoogd wordt artikel 370/3, § 2, aan te passen naar aanleiding van de invoering van de eenmalige en onvoorwaardelijke mogelijkheid voor de meerderjarigen om door middel van een verklaring ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand van naam te veranderen wanneer zij de naam van hun ouders, meemoeder of adoptieouders willen dragen. Aldus wordt een onderscheid gemaakt tussen de procedure van gemeen recht en de vervolgens geregelde vereenvoudigde afwijkende procedure.

N° 3 de Mme **Hugon** et M. **Van Hecke**

Art. 4

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 4. L'article 370/4, § 1er, du même Code, inséré par la loi du 18 juin 2018, est remplacé par ce qui suit:

§ 1er. Le Roi autorise le changement de nom, après vérification des antécédents judiciaires, si la preuve de motifs graves est apportée et si le nom demandé ne prête pas à confusion et ne peut nuire à l'intéressé ou à des tiers.

Lorsque l'intéressé a été victime d'une infraction visée aux articles 391quater et 391quinquies du Code pénal, les motifs graves sont présumés.

Le changement de nom s'applique à l'intéressé et aux enfants mineurs non émancipés qui portent son nom ou une partie de son nom si la demande leur est étendue par le représentant légal. Il s'applique de plein droit aux enfants mineurs non émancipés auxquels le nom ou une partie du nom de l'intéressé a été attribué après l'introduction de la demande.

Par dérogation à l'alinéa 3, le changement de nom n'est étendu à l'enfant qui a atteint l'âge de douze ans qu'avec son consentement.”

JUSTIFICATION

Cet amendement apporte un assouplissement des conditions légales. Sur suggestion du SPF Justice qui se réfère à la doctrine et la jurisprudence, il convient de supprimer le caractère de faveur et exceptionnel du changement de nom et de créer un droit subjectif de prétendre au changement de nom selon les conditions fixées par la loi, comme cela est possible en cas de recours devant le tribunal de la famille (art. 370/9, § 3, de l'ancien Code civil). Ceci met fin au caractère “boîteux” de la procédure et introduit une équivalence des conditions légales entre la phase administrative et la phase judiciaire

Nr. 3 van mevrouw **Hugon** en de heer **Van Hecke**

Art. 4

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 4. Artikel 370/4, § 1, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 18 juni 2018, wordt vervangen door:

“§ 1. De Koning staat de naamsverandering, na controle van de gerechtelijke anteceden ten toe, indien het bewijs van ernstige redenen wordt geleverd en indien de gevraagde naam geen aanleiding geeft tot verwarring en de verzoeker of derden niet kan schaden.

Wanneer de betrokkene het slachtoffer is geweest van een misdrijf als bedoeld in de artikelen 391quater en 391quinquies van het Strafwetboek, worden de ernstige redenen voorondersteld.

De naamsverandering geldt voor de betrokkene en voor de niet-ontvoogde minderjarige kinderen die de naam van de betrokkene of een deel van diens naam dragen, indien het verzoek door de wettelijke vertegenwoordiger tot hen wordt uitgebreid. Hij geldt van rechtswege voor de niet-ontvoogde minderjarige kinderen aan wie de naam of een deel van de naam van de betrokkene werd toegekend na de indiening van het verzoek.

In afwijking van het derde lid geldt de naamsverandering voor het kind dat de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt enkel mits het daarin toestemt.”

VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe de wettelijke voorwaarden te versoepelen. Op voorstel van de FOD Justitie, die zich daarvoor op de rechtsleer en de rechtspraak beroept, is het aanbevolen het uitzonderlijke en gunst karakter van een naamsverandering weg te laten en een subjectief recht op een naamsverandering in het leven te roepen op basis van de wettelijk vastgestelde voorwaarden, zoals mogelijk is bij een vordering voor de familierechtbank (art. 370/9, § 3, van het oud Burgerlijk Wetboek). Aldus wordt een einde gemaakt aan de enigszins manke procedure en worden bij een vordering

en cas de recours contre un refus de changement de nom (I. Boone, RW, 2018-2019, 82; “Recente ontwikkelingen in het afstammingsrecht en het naamrecht (2017-2019)”, Themis. Personen- en Familierecht, Bruges, La Charte, 2020, pp. 40-43; Trib. fam. Namur, 1er mars 2023 (2ème ch.), Act. Dr. Fam., 2023/2; Anvers, 1er mars 2023, 22/2739/B; Gand, 20 mai 2021 (11ème ch.), 2020/FA/712; Anvers, 16 novembre 2021, R.W., 2021-2022 et note; Trib. fam. Bruges, 12 février 2021, 20/1897/A).

Lorsqu’il s’agit d’une adoption illégale, les motifs graves sont présumés. L’adoption illégale est envisagée dans les articles 391*quater* et 391*quinquies* du Code pénal.

L’amendement vise à permettre aux demandeurs d’associer facilement leurs enfants mineurs non émancipés qui portent leur nom ou une partie de leur nom dans le respect des règles relatives à l’autorité parentale. Ceci permet d’éviter une multiplication de procédures pour les parents ou coparentes et une divergence au moins temporaire de nom par un traitement simultané de la demande. Dès lors que la procédure de changement de nom par arrêté royal n’est pas limitée aux noms des parents, comme la procédure visée à l’amendement n° 6, mais permet de porter un nom sans rapport de filiation ou d’adoption et dans certains cas personnellement adapté (suffixes de genre, noms personnels selon des usages étrangers...), il n’est pas souhaitable ni adéquat d’imposer une extension automatique du changement de nom aux enfants. L’association des enfants à la demande relèvera des règles de l’autorité parentale généralement conjointe lorsque la double filiation est établie. En outre, l’exigence du consentement de l’enfant âgé de plus douze ans est introduite. En revanche, le changement de nom d’un parent ou d’une coparente dont le nom ou une partie du nom a été attribué après l’introduction de la demande, nécessairement sur la base de la volonté des parents ou du demandeur, s’impose pour éviter une nouvelle procédure consécutive.

Claire Hugon (Ecolo-Groen)
 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)
 Khalil Aouasti (PS)
 Koen Geens (cd&v)
 Katja Gabriëls (Open Vld)
 Ben Segers (Vooruit)

tegen een weigering van naamsverandering de wettelijke voorwaarden tussen de administratieve fase en de gerechtelijke fase gelijkwaardig (I. Boone, RW, 2018-2019, 82; Recent ontwikkelingen in het afstammingsrecht en het naamrecht (2017-2019), Themis; Personen- en Familierecht, Brugge, Die Keure, 2020, blz. 40-43; Trib. fam. Namen, 1 maart 2023 (2de kamer), Act. Dr. Fam., 2023/2; Antwerpen, 1 maart 2023, 22/2739/B; Gent, 20 mei 2021 (11de kamer), 2020/FA/712; Antwerpen, 16 november 2021, R.W., 2021-2022 en nota; familierechtbank Brugge, 12 februari 2021, 20/1897/A).

Bij een illegale adoptie worden de ernstige redenen voorondersteld. Illegale adoptie vormt het onderwerp van de artikelen 391*quater* en 391*quinquies* van het Strafwetboek.

Het amendement strekt ertoe de verzoekers de mogelijkheid te geven hun niet-ontvoogde minderjarige kinderen die hun naam of een deel van hun naam dragen, gemakkelijk bij de naamsverandering te betrekken, mits acht wordt geslagen op de regels met betrekking tot het ouderlijke gezag. Door een gelijktijdige behandeling van het verzoek wordt de ouders of de meemoeders een veelvoud aan procedures bespaard en wordt tevens een op zijn minst tijdelijk naamverschil voorkomen. Aangezien de procedure van naamsverandering bij koninklijk besluit niet beperkt is tot de namen van de ouders, zoals de procedure in amendement nr. 6 beoogt, maar het mogelijk maakt een naam te dragen zonder dat er een band van afstamming of adoptie bestaat en waarbij het in bepaalde gevallen om persoonlijke aanpassingen gaat (gendergerelateerde toevoegingen, persoonsnamen naar buitenlands gebruik enzovoort), is het wenselijk noch passend dat een naamsverandering automatisch tot de kinderen wordt uitgebreid. Voor het betrekken van de kinderen bij het verzoek zullen de regels met betrekking tot het doorgaans gezamenlijk uitgeoefende ouderlijke gezag worden gevolgd wanneer de dubbele afstamming vaststaat. Voorts wordt de vereiste ingevoerd dat een kind van meer dan 12 jaar daartoe zijn instemming dient te geven. De naamsverandering van een ouder of meemoeder van wie de naam of een deel van de naam is toegewezen na de indiening van het verzoek – noodzakelijkerwijze op basis van de wil van de ouders of van de verzoeker – is daarentegen onvermijdelijk om een nieuwe volgende procedure te voorkomen.

N° 4 de Mme **Hugon** et M. **Van Hecke**

Art. 5

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 5. Dans l’article 370/6 du même Code, inséré par la loi du 18 juin 2018, l’alinéa 1er est complété par les mots “visée à l’article 370/4, § 1er.”

JUSTIFICATION

La publication au *Moniteur belge* des changements de nom n’est nécessaire que pour les changements de nom visés à l’article 370/4, § 1er, qui sont autorisés par le Roi. Cette formalité s’avérerait dilatoire et alourdirait la procédure en ce qui concerne les changements de nom autorisés par un officier de l’état civil. L’intéressé ne peut prétendre qu’au nom d’un de ses parents ou de sa coparente et n’est donc pas de nature à porter préjudice à des tiers qui ont un intérêt légitime à s’opposer à une usurpation ou appropriation de leur nom dans les autres cas

La loi prévoit déjà une mesure de publicité passive du changement de nom éventuel au sein d’une famille en ce qu’il est possible de prendre connaissance des actes de l’état civil et de leurs modifications en copie (article 29 anc. C. civ.).

Claire Hugon (Ecolo-Groen)
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)
Khalil Auasti (PS)
Koen Geens (cd&v)
Katja Gabriëls (Open Vld)
Ben Segers (Vooruit)

Nr. 4 van mevrouw **Hugon** en de heer **Van Hecke**

Art. 5

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 5. In artikel 370/6 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 18 juni 2018, wordt het eerste lid aangevuld met de woorden “bedoeld in artikel 370/4, § 1.””

VERANTWOORDING

Alleen de naamsveranderingen bedoeld in artikel 370/4, § 1, die worden toegestaan door de Koning, moeten in het *Belgisch Staatsblad* worden bekendgemaakt. Die vormvereiste zou vertragend werken en de procedure inzake de door een ambtenaar van de burgerlijke stand toegestane naamsveranderingen omslachtiger maken. De betrokkene kan alleen aanspraak maken op de naam van een van zijn ouders of van zijn meemoeder en zal daarom waarschijnlijk geen nadeel berokkenen aan derden die in de andere gevallen een rechtmatig belang hebben om zich te verzetten tegen een wederrechtelijke inbezitting of toe-eigening van hun naam.

De wet voorziet al in de passieve openbaarheid van elke naamsverandering binnen een familie, in die zin dat het mogelijk is om afschriften van de akten van de burgerlijke stand en van de wijzigingen daarvan te verkrijgen (artikel 29 van het oud Burgerlijk Wetboek).

N° 5 de Mme **Hugon** et M. **Van Hecke**

Art. 6

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

Cet article n'est plus nécessaire au vu des autres changements proposés.

Claire Hugon (Ecolo-Groen)
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)
Khalil Aouasti (PS)
Koen Geens (cd&v)
Katja Gabriëls (Open Vld)
Ben Segers (Vooruit)

Nr. 5 van mevrouw **Hugon** en de heer **Van Hecke**

Art. 6

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

Gelet op de andere voorgestelde veranderingen is dit artikel niet langer nodig.

N° 6 de Mme **Hugon** et M. **Van Hecke**

Art. 7

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 7. Il est inséré, dans l’ancien Code civil, un article 370/8/1 rédigé comme suit:

“Art. 370/8/1. § 1er. Toute personne majeure ou mineure émancipée peut, une seule fois, sans préjudice de l’article 370/3, § 2, effectuer une déclaration de changement de nom pour l’un des noms visés aux articles 335, § 1er, alinéa 1er, 335ter, § 1er, alinéa 1er, 353-1, 353-2 et 356-2 selon le cas.

La demande est faite à l’officier de l’état civil:

1° de la commune où elle est inscrite dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d’attente, ou;

2° si elle réside à l’étranger, de la commune de la dernière inscription dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d’attente ou à défaut;

3° de Bruxelles.

L’officier de l’état civil vérifie les antécédents judiciaires. En cas de doutes sérieux, l’officier de l’état civil peut demander l’avis du procureur du Roi.

§ 2. Dans le mois de la demande, l’officier de l’état civil établit un acte de changement de nom dans la BAEC. Si l’avis du procureur du Roi visé au § 1er, alinéa 3, est demandé, ce délai est prolongé de deux mois.

§ 3. Le changement de nom s’impose en tout ou partie aux descendants mineurs au premier degré non émancipés, si c’est le nom de ce parent qui leur a été

Nr. 6 van mevrouw **Hugon** en de heer **Van Hecke**

Art. 7

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 7. In het oud Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 370/8/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 370/8/1. § 1. Elke meerderjarige of ontvoogde minderjarige persoon kan eenmalig en onverminderd artikel 370/3, § 2, een verklaring tot naamsverandering doen voor een van de bij de artikelen 335, § 1, eerste lid, 335ter, § 1, eerste lid, 353-1, 353-2 en 356-2 bedoelde namen, al naargelang het geval.

Het verzoek wordt gericht aan de ambtenaar van de burgerlijke stand:

1° van de gemeente waar de betrokkene in de bevolkingsregisters, het vreemdelingenregister of het wachtregister is ingeschreven, of;

2° indien de betrokkene in het buitenland verblijft, van de gemeente waar hij het laatst was ingeschreven in de bevolkingsregisters, het vreemdelingenregister of het wachtregister, of bij ontstentenis;

3° van Brussel.

De ambtenaar van de burgerlijke stand controleert de gerechtelijke anteceden ten. In geval van ernstige twijfels kan de ambtenaar van de burgerlijke stand het advies van de procureur des Konings inwinnen.

§ 2. Binnen de maand na het verzoek maakt de ambtenaar van de burgerlijke stand een akte van naamsverandering op in de DABS. Indien het in § 1, derde lid, bedoelde advies van de procureur des Konings wordt gevraagd, wordt die termijn met twee maanden verlengd.

§ 3. De naamsverandering geldt volledig of gedeeltelijk voor de niet-ontvoogde minderjarige afstammelingen in de eerste graad, indien het de naam van die

attribué ou qui constitue une partie du double nom qui leur a été donné.

Par dérogation à l'alinéa 1er, le nouveau nom n'est attribué au descendant ayant atteint l'âge de 12 ans qu'avec son consentement, recueilli au moment de la demande, le cas échéant en présence de ses parents ou de son représentant légal s'il est mineur non émancipé.

L'officier de l'état civil en établit immédiatement un acte de changement de nom et l'associe aux actes de l'état civil qui les concernent.

§ 4. En cas de refus, l'officier de l'état civil en informe le requérant."''

JUSTIFICATION

Cet amendement est fondé sur la suggestion du SPF Justice. Les modifications suivantes sont proposées:

(1) La proposition de loi est structurée différemment afin que la nouvelle procédure inconditionnelle de changement de nom auprès de l'officier de l'état civil soit clairement distinguée de la procédure générale, qui reste à charge du SPF Justice, avec les garanties qu'elle comporte et les assouplissements apportés par l'amendement n° 2. Un article distinct est inséré pour la nouvelle procédure inconditionnelle, à savoir l'article 370/8/1.

(2) Il est renvoyé vers les articles qui concernent la détermination du nom. De cette manière, tant les pères, mères et coparentes sont visés. Dans le même sens, les articles qui concernent la détermination du nom à la suite d'une adoption sont également visés. Cela permet d'inclure les personnes adoptées dans le cadre de la proposition de loi.

(3) La restriction selon laquelle une seule partie du nom peut être choisie par parent est introduite par le renvoi direct aux dispositions qui l'énoncent explicitement. Ceci est également précisé en ce qui concerne les enfants auxquels l'application est étendue: si l'un de leurs parents choisit un

ouder is die hun is toegekend of die deel uitmaakt van de hun gegeven dubbele naam.

In afwijking van het eerste lid wordt de nieuwe naam slechts aan de afstammeling die de leeftijd van 12 jaar heeft bereikt toegekend met diens toestemming, die wordt verkregen op het moment van het verzoek, in voorkomend geval in aanwezigheid van zijn ouders of van zijn wettelijke vertegenwoordiger indien het een niet-ontvoogde minderjarige betreft.

De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt daarvan onmiddellijk een akte van naamsverandering op en verbindt die met de akten van de burgerlijke stand die op hem betrekking hebben.

§ 4. In geval van weigering wordt de verzoeker daarvan in kennis gesteld door de ambtenaar van de burgerlijke stand."''

VERANTWOORDING

Dit amendement is gestoeld op de suggestie van de FOD Justitie. De volgende wijzigingen worden voorgesteld:

(1) Het wetsvoorstel wordt anders gestructureerd opdat de nieuwe onvoorwaardelijke naamsveranderingsprocedure bij de ambtenaar van de burgerlijke stand duidelijk onderscheiden zou zijn van de algemene procedure, waarvoor de FOD Justitie verantwoordelijk blijft, met de erin vervatte waarborgen en de door amendement nr. 2 aangebrachte versoepelingen. Er wordt een afzonderlijk artikel ingevoegd voor de nieuwe onvoorwaardelijke procedure, namelijk artikel 370/8/1.

(2) Er wordt verwezen naar de artikelen die betrekking hebben op de naamgeving. Op die manier zijn zowel de vaders, de moeders als de meemoeders betrokken. In dezelfde zin worden ook de artikelen beoogd die betrekking hebben op de naamgeving na een adoptie. Daardoor kunnen de geadopteerde personen aan het kader van het wetsvoorstel worden toegevoegd.

(3) De beperking volgens dewelke slechts één deel van de naam per ouder kan worden gekozen, wordt ingevoerd door de rechtstreekse verwijzing naar de bepalingen die dat uitdrukkelijk formuleren. Dat wordt ook verduidelijkt voor de kinderen tot wie de toepassing wordt uitgebreid: indien een

double nom, l'enfant ne pourra pas adopter ce nom en entier. (Cfr. Prof. Dr. Frederik Swennen).

(4) Il est précisé que les mineurs émancipés peuvent également introduire une demande. (Frederik Swennen).

(5) Un double délai est ajouté à la disposition. L'idée est d'insister sur le fait que lorsque la demande est simple et ne revêt aucun élément de complexité, le changement de nom peut être autorisé rapidement, comme c'est possible en matière de changement de prénom. Lorsque la demande est simple, l'acte de changement de nom doit être dressé dans le mois de la demande. En revanche, lorsque la demande soulève des interrogations pour l'officier de l'état civil compétent et que l'avis du parquet est demandé, le délai est prorogé de deux mois. Ceci assure au demandeur d'avoir une réponse dans un délai de trois mois. Il s'agit d'éviter l'incertitude pour le citoyen et l'inertie de l'autorité saisie. Dans le même sens, il convient de faire un lien avec l'article 370/9, § 1er, alinéa 2 (nouveau), qui prévoit que si l'officier de l'état civil n'a pas statué dans les délais définis par le présent article, l'intéressé peut introduire un recours conformément à l'article 370/9, § 1er (requête adressée au Tribunal de la famille).

(6) Un alinéa concernant la technique d'établissement de l'acte est ajouté. Il est nécessaire de prévoir techniquement qu'un acte de changement de nom doit être établi par l'officier de l'état civil pour les enfants mineurs non émancipés. La loi du 13 septembre 2023 portant des dispositions diverses en matière de modernisation de l'état civil, prévoit que l'établissement d'un acte de base est privilégié. Cela permet, dans la présente hypothèse, d'établir un acte de changement de nom plutôt qu'une modification de l'acte.

van hun ouders een dubbele naam kiest, zal het kind niet die volledige naam kunnen aannemen. (Zie prof. dr. Frederik Swennen).

(4) Er wordt verduidelijkt dat de ontvoogde minderjarigen ook een verzoek kunnen indienen. (Frederik Swennen).

(5) Er wordt aan de bepaling een dubbele termijn toegevoegd. Het is de bedoeling te beklemtonen dat wanneer het een eenvoudig, geenszins complex verzoek betreft, de naamsverandering snel kan worden toegestaan, zoals dat bij voornaamsverandering het geval is. Bij een eenvoudig verzoek moet de akte van naamsverandering binnen de maand na het verzoek worden opgemaakt. Wanneer, daarentegen, het verzoek twijfels oproept bij de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand en het advies van het parket wordt ingewonnen, wordt de termijn met twee maanden verlengd. Dat garandeert de verzoeker een antwoord binnen de drie maanden. Het komt erop aan onzekerheid voor de burger en inertie bij de aangesproken overheid te voorkomen. In dezelfde zin moet er een link worden gelegd met artikel 370/9, § 1, tweede lid (nieuw), dat bepaalt dat indien de ambtenaar van de burgerlijke stand geen beslissing heeft genomen binnen de in dat artikel bepaalde termijnen, de belanghebbende een beroep kan indienen overeenkomstig artikel 370/9, § 1 (verzoekschrift gericht aan de familierechtbank).

(6) Voorts wordt een lid betreffende de techniek van de opmaak van de akte toegevoegd. Het is noodzakelijk technisch te bepalen dat een naamsveranderingsakte door de ambtenaar van de burgerlijke stand moet worden opgemaakt voor de niet-ontvoogde minderjarige kinderen. De wet van 13 september 2023 houdende diverse bepalingen inzake modernisering van de burgerlijke stand bepaalt dat de voorrang wordt gegeven aan de opmaak van een basisakte. Dat maakt het in deze hypothese mogelijk een naamsveranderingsakte op te maken, veeleer dan een wijziging van de akte.

(7) L'amendement prévoit enfin un automatisme de changement de nom des enfants mineurs du demandeur, vu le lien entre le nom de l'enfant et celui de l'auteur dont il porte le nom. Il est logique que le nom de l'enfant suive le changement de nom de l'auteur dont il porte le nom. Ceci permet d'éviter une multiplication de procédures. En outre, l'exigence du consentement de l'enfant âgé de plus douze ans est introduite.

Claire Hugon (Ecolo-Groen)
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)
Khalil Aouasti (PS)
Koen Geens (cd&v)
Katja Gabriëls (Open Vld)
Ben Segers (Vooruit)

(7) Het amendement strekt er tot slot toe een automatische naamsverandering in te stellen voor de minderjarige kinderen van de verzoeker, gelet op de band tussen de naam van het kind en die van de indiener wiens naam het draagt. Het is logisch dat de naam van het kind de naamsverandering volgt van de indiener van wie het de naam draagt. Dat maakt het mogelijk een opeenvolging van procedures te voorkomen. Voorts wordt de vereiste ingevoerd dat een kind van ouder dan 12 jaar zijn toestemming dient te geven.

N° 7 de Mme **Hugon** et M. **Van Hecke**

Art. 8

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 8. Dans l’article 370/9, § 1er, du même Code, inséré par la loi du 18 juin 2018, est inséré, entre les alinéas 1er et 2, un alinéa rédigé comme suit:

“En cas de refus de l’officier de l’état civil d’autoriser le changement de nom, conformément à l’article 370/8/1 ou lorsque celui-ci ne statue pas dans les délais visés à l’article 370/8/1, § 3, l’intéressé peut introduire un recours par une requête adressée au Tribunal de la famille.”

JUSTIFICATION

L’avis du SPF Justice mentionnait qu’il devait être possible d’introduire un recours contre le refus de l’officier de l’état civil. Ce recours est donc prévu dans cet amendement.

Claire Hugon (Ecolo-Groen)
 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)
 Khalil Auasti (PS)
 Koen Geens (cd&v)
 Katja Gabriëls (Open Vld)
 Ben Segers (Vooruit)

Nr. 7 van mevrouw **Hugon** en de heer **Van Hecke**

Art. 8

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 8. In artikel 370/9, § 1, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 18 juni 2018, wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, luidende:

“Wanneer de ambtenaar van de burgerlijke stand de naamswijziging op grond van artikel 370/8/1 weigert toe te staan of indien hij niet binnen de in artikel 370/8/1, § 3, bedoelde termijn een beslissing neemt, kan de betrokkene een vordering instellen via een aan de familierechtbank gericht verzoekschrift.”

VERANTWOORDING

In het advies van de FOD Justitie werd erop gewezen dat beroep moet kunnen worden ingesteld tegen een eventuele weigering door de ambtenaar van de burgerlijke stand. Dit amendement moet dat beroep mogelijk maken.

N° 8 de Mme **Hugon** et M. **Van Hecke**

Art. 8/1 (*nouveau*)

Insérer un article 8/1, rédigé comme suit:

“Art. 8/1. L'article 249 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, remplacé par la loi du 18 juin 2018 et modifié par la loi du 7 février 2021, est complété par un alinéa 3 rédigé comme suit:

“Le droit n'est pas dû en cas de changement de nom visé par l'article 370/4, alinéa 2, de l'ancien Code civil.””

JUSTIFICATION

La loi en vigueur dispose qu'un droit d'enregistrement doit être payé avant l'introduction d'une demande de changement de nom selon la procédure administrative réservée au Roi. Le SPF Justice a fait remarquer que la proposition de loi, telle que déposée, ne modifiait pas les dispositions du Code des droits d'enregistrement qui trouvaient donc toujours à s'appliquer à la disposition proposée.

Les personnes qui ont fait l'objet d'une adoption illégale et sont dispensées de rapporter la preuve de motifs graves, selon l'amendement n° 2, seront appelées à recourir à la procédure fixée par les articles 370/3 et 370/4 qui relève de la compétence du Roi. Il est nécessaire d'ajouter un alinéa à l'article en cause du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe afin de les dispenser également d'un paiement préalable d'un droit d'enregistrement.

En ce qui concerne les demandes de changement de nom adressées aux officiers de l'état civil sans condition, le nouvel ordonnancement des dispositions ne les soumet plus à la perception d'un droit d'enregistrement obligatoire et préalable par le SPF Finances.

Claire Hugon (Ecolo-Groen)
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)

Nr. 8 van mevrouw **Hugon** en de heer **Van Hecke**

Art. 8/1 (*nieuw*)

Een artikel 8/1 invoegen, luidende:

“Art. 8/1. Artikel 249 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, vervangen bij de wet van 18 juni 2018 en gewijzigd bij de wet van 7 februari 2021, wordt aangevuld met een derde lid, luidende:

“Het recht is niet verschuldigd bij een naamswijziging als bedoeld in artikel 370/4, tweede lid, van het oud Burgerlijk Wetboek.””

VERANTWOORDING

De vigerende wet bepaalt dat een registratierecht moet worden betaald vóór het indienen van een verzoek tot naamswijziging volgens de administratieve procedure voorbehouden aan de Koning. De FOD Justitie heeft opgemerkt dat het wetsvoorstel in zijn huidige vorm geen wijziging tot gevolg zou hebben van de bepalingen van het Wetboek der registratierechten, waardoor die dus nog steeds van toepassing zouden zijn op de voorgestelde bepaling.

Personen die illegaal werden geadopteerd en ingevolge amendement nr. 2 vrijgesteld zijn van de verplichting om het bewijs van ernstige redenen aan te leveren, zullen de procedure moeten volgen die is vastgelegd in de artikelen 370/3 en 370/4 en die tot de bevoegdheid van de Koning behoort. Aan het desbetreffende artikel van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten dient een lid te worden toegevoegd, teneinde die personen ook vrij te stellen van de voorafgaande betaling van een registratierecht.

Aangaande de bij de ambtenaren van de burgerlijke stand ingediende onvoorwaardelijke verzoeken tot naamswijziging zou de aanpassing van de bepalingen tot gevolg hebben dat die verzoeken niet langer onderworpen zijn aan een verplichte en voorafgaande inning van een registratierecht door de FOD Financiën.

N° 9 de Mme **Hugon** et M. **Van Hecke**

Art. 8/2 (*nouveau*)

Insérer un article 8/2, rédigé comme suit:

“Art. 8/2. La présente loi entre en vigueur le premier jour du sixième mois qui suit celui de sa publication au Moniteur belge.”

JUSTIFICATION

Un délai de six mois est nécessaire avant que la présente loi entre en vigueur. Ce délai devra permettre de rédiger une circulaire de manière à donner les explications nécessaires aux officiers de l'état civil qui devront appliquer une procédure nouvelle en matière de changement de nom. Ce temps est nécessaire pour que ces derniers puissent être correctement informés et que les solutions techniques informatiques puissent être développées dans la BAEC et les logiciels utilisés par les communes. Ce délai doit aussi permettre aux communes de s'organiser pour appliquer cette nouvelle procédure.

Claire Hugon (Ecolo-Groen)
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)
Khalil Aouasti (PS)
Koen Geens (cd&v)
Katja Gabriëls (Open Vld)
Ben Segers (Vooruit)

Nr. 9 van mevrouw **Hugon** en de heer **Van Hecke**

Art. 8/2 (*nieuw*)

Een artikel 8/2 invoegen, luidende:

“Art. 8/2. Deze wet treedt in werking op de eerste dag van de zesde maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.”

VERANTWOORDING

Voor de inwerkingtreding van deze wet is een termijn van zes maanden nodig. Die termijn moet de tijd bieden voor het opstellen van een rondzendbrief om de nodige instructies te geven aan de ambtenaren van de burgerlijke stand die de nieuwe naamswijzigingsprocedure zullen moeten toepassen. Die tijd is nodig om die ambtenaren correct te kunnen inlichten en de technische informaticaoplossingen te kunnen ontwikkelen binnen de DABS en de software die door de gemeenten wordt gebruikt. Die termijn moet de gemeenten ook de mogelijkheid bieden om zich op die nieuwe procedure voor te bereiden.